

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Świat autorytetów dziecka

Beata Skowrońska

Uniwersytet w Białymstoku

27 października 2011 r.

Organizatorzy

Partner strategiczny

NBP
Narodowy Bank Polski

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

CREOS

PCPP

O czym będziemy mówić?

- **Rodzic autorytetem dla dziecka**
– zasady budowania autorytetu rodzicielskiego.
- **Czy wejście dziecka w okres dojrzewania oznaczać musi upadek autorytetu rodzica?**
- **„Autorytet” rówieśników, nauczycieli, rola „idoli” i przywódców.**
- **Jak pomóc dziecku właściwie rozpoznawać autorytety?**

Autorytet = wpływ = kształtowanie innych

Stymulowanie Zmiany

- postaw,
- przekonań,
- wartości,
- świadomości,
- sposobu myślenia,
- zachowań,

a przez to kształtowanie się tożsamości dziecka.

Jaki autorytet?

Autorytet ujarzmiający

- występuje z pozycji siły,
- Przytłacza, wymusza zmiany,
- wymaga bezwzględnego posłuszeństwa i podporządkowania się,
- narzuca swoje poglądy i gotowy wzór- Siebie.

Efekt - tłumi samodzielność dzieci, **bierna postawa** dziecka lub **obrona i agresja**,
osłabione poczucie wiary w siebie i we własne możliwości.

Autorytet wyzwalający/wspierający

- rozumie i szanuje „inność” innych,
- pobudza i wzmacnia inicjatywę
- i samodzielność ucznia,
- zachęca do aktywności, rozumiejąc błędy i porażki,
- budzi wiarę we własne siły,
- zauważa i docenia kreatywność i twórcze postawy
- zauważa i docenia w dzieciach chęć do doskonalenia własnej osobowości

Autorytet

- **Mistrz** – Świeci przykładem
- **Przewodnik** - wskazuje drogę
- **Lider** - przewodzi
- **Coach** - wspiera w rozwoju
- **Mentor** – otacza opieką
- **Charyzmatyczny przywódca**
- pociąga za sobą innych

Przewodnik	Coach
<ul style="list-style-type: none"> • Pokazuje drogę – • Doświadczenie życiowe • Unika narzucania woli • Wskazuje pozytywne wartości • Na prowadzi, sugeruje • Sam musi wierzyć w drogę, którą wskazuje • Jan Paweł II • Sokrates 	<ul style="list-style-type: none"> • Motywuje, zachęca • Koncentruje się na potrzebach dziecka • Traktuje dziecko, jako podmiot • Unika barier • Towarzyszy w jego pracy • Pomaga dziecku odrywać jego talenty, predyspozycje • Śledzi postępy, angażuje się w rozwój • Pozostawia przestrzeń samodzielności • Kieruje, nie narzuca

Mentor	Charyzmatyczny przywódca
<ul style="list-style-type: none"> • Otwarty • Potrafi słuchać • Empatyczny • Umiejętność prowadzenia negocjacji i mediacji • Unika ocen z góry • Rozwija ego dziecka • Łatwo nawiązuje kontakt • Koncentruje się na potrzebach dziecka 	<ul style="list-style-type: none"> • To COŚ – Świeca, do której lecąśmy • Pasja, wiara w to co się robi • Wzór • Łatwość komunikowania się • Potrafi wzniesć emocje • Autentyczny • Owsiak

Autorytet a etapy rozwoju tożsamości dziecka KIM JESTEM?

- **Tożsamość rozproszona** – autorytet dorosły
- **Tożsamość lustrzana** – potrzeba dorosłego doradcy
- **Tożsamość moratoryjna** – autorytet – dorosły konsultant
- **Tożsamość dojrzała** – autorytet - dorosły partner

Autorytet a etapy rozwoju dziecka

- **Tożsamość rozproszona** -budowa wewn. wzorców
- - brak wiedzy i umiejętności radzenia sobie w każdej sytuacji
- - brak umiejętności podejmowania decyzji
- - duże zmiany w ciele , może odczuwać swoje ciało jako obce -niepewność jakie ma cechy
- - może sięgać po łatwe sposoby radzenia sobie z emocjami: alkohol i narkotyki
- chwiejność emocjonalna
- Potrzeba **dorosłego autorytetu**

Autorytet a etapy rozwoju dziecka

- **Tożsamość rozproszona**
- Potrzeba **dorosłego autorytetu**

AUTORYTET Dorosły

- jest ostoją reguł i porządku
- jasno określa zadania i je egzekwuje, ujawnia swój punkt widzenia, objaśnia to, co ważne, stanowczo się sprzeciwia, gdy trzeba.
- To zmniejsza ryzyko długiego pozostawania w rozproszeniu i poszukiwania nietrafnych form radzenia sobie z silnymi emocjami

Tożsamość lustrzana

- poszukiwanie idei i ludzi, którym można zaufać, akceptacji,
- przyjmowanie cudzych standardów oceny, reguł postępowania, wyborów zawodowych i przekonań religijnych bez sprawdzania ich.
- silna identyfikacja i idealizacja osób i grup - przyjęcie wartości grup, subkultur,
- określanie siebie poprzez wzorce zewnętrzne np. ubiór
- odrzucanie wszystkiego co poza grupą
- działania niezgodne z normami społecznymi

Potrzeba dorosłego DORADCY

Tożsamość lustrzana

Potrzeba dorosłego DORADCY

- pozwala na samodzielny wybór aktywności i zainteresowań. Przygląda się, pomaga zaplanować zmiany, wytycza granice eksploracji, zabezpiecza przed zagrożeniami.

Tożsamość moratoryjna

- rozczarowanie wyborem pozwala przejść z etapu lustrzanej do tożsamości moratoryjnej.
- To okres eksperymentowania, poszukiwania
- Sprawdza się w różnych rolach, zmiana, poglądów opinii

Nastolatek:

- - sam sobie stawia cele
- - aktywnie poszukuje czegoś dla siebie
- - często zmienia decyzje

Moratorium – zawieszenie, tymczasowe wstrzymanie

Potrzeba dorosłego konsultanta

Tożsamość moratoryjna

Potrzeba dorosłego konsultanta

- KONSULTANT- pozwala na samodzielną analizę korzyści i zagrożeń wynikających z podjętych decyzji. Pomaga w realizacji celów i uświadomieniu przeszkód.
- Akceptuje wybory.

Tożsamość dorosta

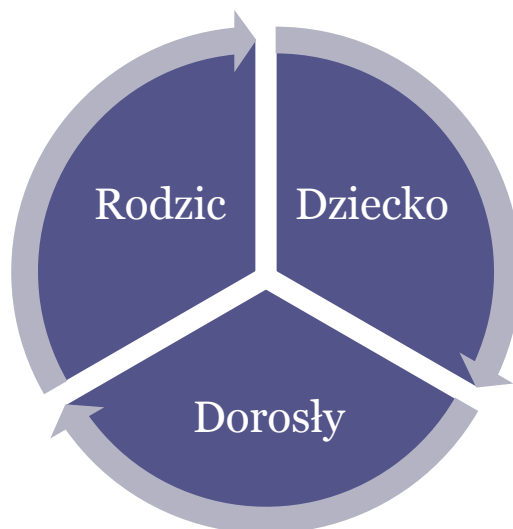
- po okresie poszukiwań podejmuje zobowiązanie kim chce być, jaki chce być, co chce robić. gotowy do podejmowania wyborów, analizowania ich, gotowy do ponoszenia konsekwencji, odpowiedzialności i opiekowania się innymi.

- **Potrzeba dorosłego partnera**

PARTNER

- zapewnia wzajemny szacunek i zaufanie. Partnera można prosić o radę i o opinię, gdy jest potrzeba.

Jaki autorytet

Kompetencje autorytetu

empatia	
optymizm	
rozumienie własnych stanów emocjonalnych	
pewność siebie	
przejawianie inicjatywy	
radzenie sobie ze stresem	
Umiejętność doceniania u dzieci potrzeby uznania i sukcesu	
Umiejętność komunikowania się z dzieckiem	
Umiejętność obserwowania i słuchania	
Zainteresowanie problemami dziecka	
Dążenie do rozwoju osobistego	

Kompetencje autorytetu

empatia	życzliwość
optymizm	zrozumienie i dawanie szansy
rozumienie własnych stanów emocjonalnych	wyrozumiałość
pewność siebie	spokój
przejawianie inicjatywy	charyzma, nieszablonowość
radzenie sobie ze stresem	opanowanie
Umiejętność doceniania u dzieci potrzeby uznania i sukcesu	
Umiejętność komunikowania się z dzieckiem	
Umiejętność obserwowania i słuchania	
Zainteresowanie problemami dziecka	
Dążenie do rozwoju osobistego	

Poziomy neurologiczne R. Diltsa

Zasady krytykowania dzieci

Krytykuj dziecko:

-
- **tylko wtedy, gdy jesteś sam na sam. Krytyka przy całej grupie demotywuje;**
 - **natychmiast, po wystąpieniu przewinienia;**
 - **krótko, konkretnie, tylko raz, eksponując jeden zarzut;**
 - **krytykuj tylko zachowanie, a nie człowieka; - oddzielaj człowieka od zachowania „TO” zamiast „TY”**

**Mówimy „do”
a nie „o” osobie**

Oddzielaj osobę od problemu!

Zasady krytykowania dzieci

- **zadbaj, aby dziecko mogło „zachować twarz”, inaczej pozbawiasz go godności;**
- **zachęcaj do innego postępowania, zamiast zniechęcać do obecnego;**
- **nie wytykaj dzieciom błędów, bo ich zniechęcasz do podejmowania prób. Traktuj błędy jak informacje zwrotne.**
- **Wszędzie tam, gdzie jest to możliwe zamiast krytykować, pytaj o możliwe inne rozwiązania i zachowania.**

Działania, które powodują utratę autorytetu:

- niesprawiedliwa ocena,
- wygórowane wymagania,
- osobista niechęć
- lekceważenie potrzeb dziecka,
- krytyka osoby a nie jego działań,
- rodzic przyjmuje rolę eksperta - porównuje z innymi,
- dziecko jest traktowane inaczej niż inne dzieci
- nieatrakcyjne metody wychowania

Pytaj, zamiast dawać rady i gotowe rozwiązania

Rola pytań

- pozwalają Ci zbierać informacje o człowieku i jego motywacji
- powodują, że prowadzisz rozmowę na wybrane tory
- dzięki pytaniom osiągasz swoje cele
- wzbudzasz w dzieciach zainteresowanie
- okazujesz dzieciom szacunek do ich sposobu myślenia

Dziękuję za uwagę!

Beata Skowrońska
